

У молодой семьи много проблем, и задачи государства и других социальных институтов состоят в том, чтобы изучив, закономерности их появления и возможные пути решения, помочь молодой семье остаться прочной и счастливой.

Е.О. Остапенко*

АКТУАЛЬНІСТЬ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ ДО ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ

Безсумнівним фактом є те, що феномен професійного саморозвитку особистості характеризується перманентністю та лонгітюдністю, а сучасний науковий прогрес обумовлює зростання актуальності даної проблеми.

Успішність становлення особи як спеціаліста та як багатогранно розвиненої особистості багато в чому визначається правильністю визначення й обрання напрямку свого саморозвитку, знаходженням, за Г.С. Сковородою, своєї «спорідненої праці».

Проведене (за методикою Т.Д. Дубовицької) дослідження виявило, що студенти - економісти другого курсу мають достатньо високий рівень професійної спрямованості. В цілому 63% опитаних виявили високий рівень професійної спрямованості, 33 % - середній рівень спрямованості і 4% - низький (таб.1). Потрібно відмітити, що рівень професійної спрямованості у хлопців виявився вищим, ніж у дівчат.

Таблиця 1

Визначення рівня професійної спрямованості (методика Т.Д. Дубовицької)	Загалом відповідей (%)	Відповіді хлопців (%)	Відповіді дівчат (%)
Високий	63%	75%	52%
Середній	33%	25%	41%
Низький	4%	0%	7%
Всього	100%	100%	100%

Враховуючи безперервність процесу саморозвитку і потребу постійно бути в авангарді своєї справи, виникає питання визначення рушійних сил, тобто передумов формування готовності особистості до перманентного й усвідомленого професійного саморозвитку.

У цьому контексті принципово важливе значення має той факт, що потреби реалізуються через діяльність, яка зумовлена конкретним мотивом і спрямовується метою. За Б.Ф. Ломовим, мотив і мета утворюють «вектор» діяльності, що визначає її напрям, а також величину зусиль, які розвиває суб'єкт, виконуючи її. З огляду на те, що мотив діяльності ґрунтується на ціннісних орієнтаціях, світоглядних, моральних установах і виступає

* аспірантка Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана

спонукальною силою в досягненні цілей, ми визначили ієрархію ціннісних орієнтацій особистості за методикою М. Рокича.

Респондентам було запропоновано для ранжування 18 термінальних цінностей. Врахувавши свої уподобання, студенти розмістили їх за ступенем значущості від 1 до 18 місця (рис. 1.). Найважливішими цінностями для опитаних, як свідчить діаграма, стали «здоров'я», «друзі», «кохання».

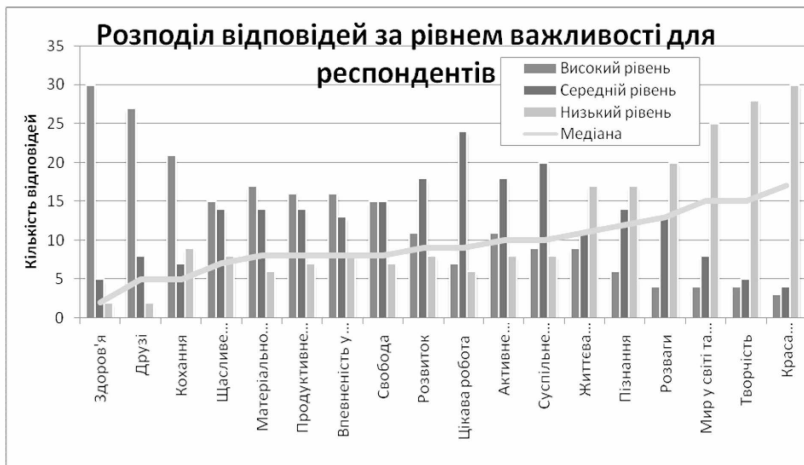

Рис. 1. Розподіл відповідей за рівнем важливості для респондентів.

У ракурсі нашого дослідження особливий інтерес викликають такі пункти як: «пізнання (можливість розширення своєї освіти, світогляду, загальної культури; інтелектуальний розвиток)»; «розвиток (робота над собою, постійне фізичне та духовне вдосконалення)»; «продуктивне життя (максимально повне використання своїх можливостей, сил і здібностей)»; «творчість (можливість творчої діяльності)».

Зазначені цінності не отримали найбільшої кількості перших місць в анкетах респондентів, але продемонстрували дуже широкий діапазон варіювання, фактично від 1 до 18 місця. Отже, пункт «пізнання» має діапазон варіювання від 3 до 16, при чому середнє арифметичне значення складає «11». Цінність «розвиток» має діапазон від 2 до 15 місця і отримала «8» як середнє значення. «Продуктивне життя» має діапазон від 1 до 18, середнє – «8». «Творчість» – має «13» як середнє арифметичне і варіюється від 1 до 18 місця. «Впевненість у собі» має «7» як середнє значення, «1» – мінімальне, «17» – максимально віддалене значення в ієрархії ціннісних орієнтацій особистості.

Для збільшення точності дослідження визначено медіану цих показників – середину більшості чисел (рис. 2.). Отже, першу п'ятірку серед цінностей склали: здоров'я, друзі, кохання, щасливе сімейне життя, матеріально забезпечене життя.

Рис. 2. Медіана значень відповідей

Таким чином, враховуючи отримані результати, абсолютно очевидно є актуальність проблеми формування готовності студентів до професійного саморозвитку. Оскільки, незважаючи на достатньо високий рівень професійної спрямованості респондентів, цінності пізнавальної діяльності, розвитку, продуктивного та творчого життя залишаються недостатньо розвиненими, що не може сприяти успішному перманентному самовдосконаленню особистості в обраній професії.

Культивування пізнавальних цінностей, цінності самореалізації, усвідомлення власної потреби в розвитку й самовдосконаленні буде позитивно впливати на мотиваційну сферу особистості студента, що в майбутньому покращить якість та ефективність його професійного саморозвитку.

І.В. Нікітіна*

РОЗВИТОК ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЯК СКЛАДОВОЇ КОМУНІКАТИВНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Формування комунікативного потенціалу українського суспільства, вихід вітчизняної науки, техніки і культури на світовий рівень, національне відродження, становлення державності та демократизації суспільства в Україні значною мірою залежить від того, наскільки ефективно у вищій школі

* к.психол.н., доцент кафедри філософії Національного університету харчових технологій